

Отримано: 15 квітня 2024 року

Прорецензовано: 23 квітня 2024 року

Прийнято до друку: 29 квітня 2024 року

e-mail: o.kovtun.work@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9139-8987>

Scopus ID: 57218103019

DOI: 10.25264/2519-2558-2024-22(90)-128-131

Ковтун О. В. Морфологія оцінки: оцінний потенціал станівника в українській мові. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. Острог : Вид-во НаУОА, 2024. Вип. 22(90). С. 128–131.

УДК: 811.161.2: 81'367.625

Ковтун Оксана Володимирівна,*кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології, докторант кафедри романо-германської філології та зарубіжної літератури факультету лінгвістики, психології та іноземних мов
Донецького національного університету імені Василя Стуса, м. Вінниця*

МОРФОЛОГІЯ ОЦІНКИ: ОЦІННИЙ ПОТЕНЦІАЛ СТАНІВНИКА В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

Дослідження виконане в руслі теорії лінгвоаксіології, зокрема морфології оцінки, що є складником граматики оцінки. У статті проаналізовано частиномовний статус та оцінний потенціал станівника, що за інтерпретацією українських мовознавців входить у систему частин мови. Наголошено, що відображення подій докілья відбувається в мові через призму категорії оцінки, яку традиційно тлумачать як наслідок мовного висловлення логіко-філософських оцінних суджень. Зазначено, що в сучасному українському мовознавстві активно розвивається граматики оцінки як самостійний науковий напрям, дослідження здійснено у фокусі граматики морфології. Константовано факт неоднозначної інтерпретації станівника як самостійної частини мови в сучасному українському мовознавстві. Попри наявність низки розвідок із проблем виокремлення статусу й особливостей функціонування станівника сьогодні тривають дискусії щодо трактування цієї категорії слів, їх мовленнєвої спроможності та окреслення їх статусу. Станівник має омонімі форми в системі прислівника та іменника, що розрізняються лише функційно. Доведено, що станівник є потужним маркером категорії оцінки, оскільки він може вербалізувати низку оцінних значень, зокрема й емоційно-оцінних, що важливо для розбудови морфології оцінки. Виокремлено систему оцінних значень відповідного стану, які може вербалізувати станівник української мови. Вивчення граматики у фокусі аксіології дає змогу простежити динаміку граматичної системи, формує новий погляд на традиційну проблематику і, відповідно, сприяє розвитку самої граматичної науки.

Ключові слова: лінгвоаксіологія, граматики оцінки, граматики морфології, категорія оцінки, оцінне значення, станівник / категорія стану.

Oksana Kovtun,*Ph. D., Associate Professor at the Department of English Philology,
doctoral student of the Department of Romance Languages and World Literature,
Faculty of Linguistics, Psychology, and Foreign Languages,
Vasyl' Stus Donetsk National University, Vinnytsia*

THE EVALUATIVE POTENTIAL OF STATIVES IN UKRAINIAN LANGUAGE

The reflection of environmental events occurs in language through the prism of the category of evaluation, which is traditionally interpreted as a result of linguistic expression of logical-philosophical evaluative judgments. In contemporary linguistics, linguoaxiology is actively developing, with its component, the grammar of evaluation, being presented as an independent scientific direction that explores the morphology and syntax of evaluation. This research is primarily focused on the morphology of grammar. Among the parts of speech containing a powerful evaluative potential, the Ukrainian category of state or predicate stands out. Despite numerous studies on the issues of defining the status and peculiarities of the category of state functioning, discussions continue regarding the interpretation of these word categories and their linguistic capabilities.

The aim of the research is to characterize the status of the category of state in the grammar of the Ukrainian language and to determine its ability to perform an evaluative function in Ukrainian speech.

The scientific study utilizes the following general scientific methods: induction and deduction to move from general statements to conclusions regarding the category of state as a phenomenon in the grammar of the Ukrainian language and vice versa, to generalize search results; analysis and synthesis for identifying and distinguishing types of described units and presenting them as a system; abstraction for isolating the category of state features, classification (taxonomy) for delineating the system of semantic meanings of the category of state and its grammatical features, historiographical for presenting various perspectives in the history of Ukrainian grammatical studies regarding the category of state status. The material in this article is presented using a descriptive method.

We align with the views of linguists regarding the category of state status as an independent part of speech and believe that this class of words has significant potential for modeling evaluative meanings. The words representing this part of speech are homonymous with adverbs and nouns, which is functionally determined: they are capable to serve the syntactic role of the predicative, the main element (predicate). Additionally, as mentioned earlier, they can combine with statives or semi-statives, be used with or without the infinitive. It's important to note that the category of state is understood impersonally. Besides expressing a state, the category of state simultaneously verbalizes an evaluation of the corresponding state, thus allowing for the delineation of a system of the category of state meanings.

This marks the first analysis in Ukrainian linguistics of the evaluative potential of the category of state and the classification of evaluative meanings corresponding to the state it expresses.

We note the ambiguous understanding of the category of state in Ukrainian linguistics, the presence of several conflicting and debatable approaches to its interpretation, and the delineation of its status. The category of state is a powerful marker of the evaluative category since it can verbalize a range of evaluative meanings, including emotional-evaluative ones, which is important for developing the morphology of evaluation. Studying grammar from a linguoaxiological perspective allows us to see the dynamics of the grammatical system, provides a new view on traditional issues, and consequently contributes to the development of grammar as a science.

Keywords: linguoaxiology, grammar of evaluation, grammar of morphology, category of evaluation, evaluative meaning, category of state.

Актуальність. У сучасному українському мовознавстві активно розвивається *граматика оцінки* (Т. Космеда, Д. Рязанцева, О. Халіман) як самостійний науковий напрям. Дослідження відбуваються насамперед у фокусі *граматики морфології* (О. Ковтун, Д. Рязанцева, О. Халіман). Погоджуємося з тезою Т. Космеди, що «на виконання оцінних функцій зорієнтована не тільки лексична, але й граматична семантика, і частиномовне розшарування лексики із семантикою оцінки» (Космеда, 2003: 51). Серед частин мови, що містять потужний оцінний потенціал, український станівник, або, як його ще номінують, категорія стану чи предикатив.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Огляд різних підходів до інтерпретації станівника представлено в науковій розвідці Н. Кавери (див. Кавера, 2013), де запропоновано аналіз праць українських і зарубіжних мовознавців щодо номінацій цього класу слів та його статусу. Названу проблему розглядає і Н. Березовська-Савчук, розмірковуючи про частиномовну належність предикативів стану й розглядаючи питання варіативності граматичного вираження значення стану на рівні предикативних одиниць (Березовська-Савчук, 2014). Крім того, станівник, чи категорія стану був предметом окремого дослідження на здобуття ступеня кандидата філологічних наук Е. Сироти (Сирота, 1990). Водночас І. Пянкowska продемонструвала спробу порівняти вияв категорії стану в українській і німецькій мовах (Пянкowska, 2009). Ця дослідниця довела, що (а) категорія стану – це самостійна частина мови й (б) запропонувала систему критеріїв для виокремлення подібностей та відмінностей порівнюваних мов з урахуванням семантичних і граматичних параметрів слів категорії стану, а також (в) показала своєрідність будови речень із цими словами в німецькій та українській мовах, водночас (г) виокремила 6 спільних лексико-семантичних і 2 функційно-семантичні групи, урахувавши характер їх граматичної сполучуваності з іншими компонентами речення в німецькій і українській мовах; крім того, (г) дослідила структурні та семантико-синтаксичні типи речень зі словами категорії стану й (д) з'ясувала особливості співвідношення семантичної та формально-граматичної структури речень, в організації яких беруть участь слова категорії стану, й (е) запропонувала власну методику зіставлення формально-граматичної та семантико-синтаксичної будови речень у порівнюваних мовах. Однак попри наявність низки досліджень із проблем виокремлення статусу й особливостей функціонування станівника сьогодні тривають дискусії щодо інтерпретації цієї категорії слів та їх мовленнєвої спроможності.

Мета дослідження – схарактеризувати статус станівника в граматиці української мови й визначити його здатність виконувати оцінну функцію в українському мовленні.

Матеріали й методи дослідження. У науковій студії актуалізовано такі *загальнонаукові методи*, як *індукції* і *дедукції* для переходу від загальних тверджень до висновків щодо станівника як розгляданого феномена граматики української мови й, навпаки, для узагальнення результатів пошуку; *аналізу* й *синтезу* – для ідентифікування та розрізнення типів описуваних одиниць та подання їх як системи; *абстрагування* – для виокремлення ознак станівника, *класифікації* (*таксономізації*) – для розмежування системи семантичних значень станівника та його граматичних ознак, *історіографічний* – для презентації різних поглядів в історії українського граматичного учення щодо статусу станівника, матеріал цієї статті презентовано за допомогою *описового* методу.

Результати дослідження та їх обговорення. Доцільність використання терміна *станівник* в українському мовознавстві обгрунтовує В. Горпинич (Горпинич, 2002, с. 30), наголошуючи, що цей термін варто використовувати для позначення класу слів, номінованих ще *категорією стану* (прихильниками цього терміна є С. Бевзенко (Бевзенко, 1959), І. Кучеренко (Кучеренко, 1964), Е. Сирота (Сирота, 1990) та ін.), чи *предикативом*, оскільки цей клас слів указує на стан довкілля чи людини й виконує роль головного члена безособового речення (див.: Жовтобрюх, Кулик, 1965: 335). Дослідники наголошують, що термін *станівник* досить доречний, оскільки створений за продуктивною українською словотвірною моделлю. Деякі науковці вважають станівник самостійною частиною мови (В. Горпинич), хоча не всі вчені однозначно кваліфікують такий статус цього класу слів: дехто відносить їх виключно до прислівників (як-от: *холодно, весело, тихо*) чи прислівників та незмінюваних іменників (на зразок *грих, пора*). Наприклад, у навчальному посібнику із сучасної української мови за ред. А. Грищенка станівник кваліфікують як прислівник, але виділяють його в самостійну групу, номінуючи *предикативними прислівниками* (*треба, можна, соромно*) (Сучасна..., 2002). На думку інших українських учених, наприклад, С. Бевзенка (Бевзенко, 1959), К. Городенської та І. Вихованця, станівник не може мати статусу самостійної частини мови. Зокрема, К. Городенська та І. Вихованець уналежують розглядану категорію слів до дієслова й вважають, що вони презентують «аналітичні дієслова стану» (див.: Вихованець, 1988: 120–122; Вихованець, Городенська, 2004: 294–295; Городенська, 2013). Свою позицію зазначені вчені пояснюють системою чинників. На їхню думку, станівник **(1)** не має власного категорійного значення, що виокремило би цей клас слів як самостійну частину мови: вони презентують загальну семантику стану, але це значення характерне насамперед для дієслова; **(2)** щодо морфологічних ознак, то він дублює категорію часу і способу дієслова, оскільки виражає їх виключно за допомогою дієслівної зв'язки *бути* та напівзв'язок на зразок *ставати / стати, робитися / зробитися* та под. **(3)**. Ці слова характеризують як *одноособові*, оскільки вони мають лише форму 3-ї особи однини; **(4)** подібно до дієслів станівник виконує функцію головного члена односкладного речення, має властивість поєднуватися з інфінітивом, що призводить до моделювання складеного інфінітивного головного члена односкладного інфінітивного речення. У «Курсі сучасної української літературної мови» за редакцією Л. Булаховського щодо терміна станівник актуалізовано синонімічний термін *присудкове слово* або *незмінне безособово-предикативне слово* (Курс..., 1951: 318), що мотивовано характерною синтаксичною функцією, яку виконують ці слова. Так само вважає й С. Бевзенко: цей дослідник не заперечує, що станівник (категорія стану) може бути об'єднаний в одну групу слів, але лише на основі двох ознак – незмінності й характерної синтаксичної функції. Він наголошує, що граматичні ознаки станівника виявляються не виразно. Висновок дослідника такий: «...навіть чи є необхідність розглядати ці слова як окремий морфологічний клас слів, окрему частину мови [...] Абсолютна більшість слів “категорії стану” може розглядатися [...] як специфічна група прислівників, т. зв. предикативні прислівники...» (Бевзенко, 1959: 187).

Розглядаючи станівник як *особливий розряд предикативних прислівників*, учені розмежовують **(а) власне предикативні прислівники**, наприклад: *варто, видно, можна, треба, потрібно* та ін., **(б) атрибутивно-предикативні прислівники**, зокрема: *весело, добре, легко, вільно, пізно, позано, сумно* та **(в) предикативно-модальні прислівники**, на зразок: *відомо, можливо* та ін. (див. про це: Сучасна..., 1969: 431–432). Як прислівник станівник розглядають і в інших лінгвістичних напрацюваннях

українських учених (Сучасна..., 2004: 290; Сучасна..., 2002: 405), однак об'єднують їх в одну групу – *безособово-предикативні прислівники*, що вербалізують відношення до **(1)** довкілля (природи, середовища), яке характеризується певним станом, чи **(2)** особи, яка перебуває в певному стані за різними ознаками. Зрозуміло, що ці слова виконують роль головного члена в безособових реченнях. Водночас, ураховуючи вже названу систему ознак, В. Горпинич пропонує таке визначення станівника: це «...клас невідмінюваних слів із категорійним значенням непроцесуального стану у функції головного члена (присудка) односкладних (безособових) речень» (Горпинич, 2002: 237). Зазначений учений вважає, що станівник варто виокремлювати як самостійну частину мови, власне, і ґрунтуючись на тому, що **(1)** він *виражає значення непроцесуального стану*, тобто має певне категорійне значення, **(2)** його *морфологічним показником є невідмінюваність*, **(3)** а характерною синтаксичною ознакою – *функція головного члена односкладного речення* (див. Горпинич, 2002: 237).

Зауважимо, що в словнику лінгвістичних термінів А. Загнітка презентовано погляди сучасних учених щодо розглядуваної проблеми, зокрема зафіксовано термін *станівник*, а поряд через скісну ризик наведено й термін *категорія стану*, порівн.: **Станівник / Слова категорії стану** – «клас невідмінюваних слів з категорійним значенням непроцесуального стану в функції єдиного головного члена односкладних (безособових) речень: *школа, слід, час, варто, можна і под.*» (Загнітко, 2015: 3, 366]. Що стосується терміна *категорія стану*, то А. Загнітко, як видається, цілком слушно презентує його *багатозначність*, порівн.: **(1) дієслівна**: відношення дії, названої дієсловом, до суб'єкта і взаємовідношення суб'єкта й об'єкта (діяч) у процесі виконання дії, яке виявляється у двох ситуаціях: а) логічний суб'єкт (діяч) і граматичний підмет збігаються (*Картина намальована художником*), що в граматиці виражається грамемою активного стану (активній діяч) і грамемою пасивного стану (пасивний діяч). При перетворенні активного стану в пасивний у семантичному плані відбувається заміна логічного суб'єкта об'єктом, а в граматиці – перетворення підмета на додаток в оруднему відмінку, а прямого додатка – в підмет; **2) незмінні слова (безособово-предикативні слова, прив'язковий безособовий присудок, предикативний прислівник, предикативні слова, предикативи)**, що означають стан і вживаються у функції співвідносного з присудком головного члена односкладного речення, переважно в безособових: *Можна мені до Вас?; Славно тут у вас; Тепло у хаті і под.* Те саме, що *предикативи*» Загнітко, 2015: 2, 27–28]. Як бачимо, у цьому словнику станівник не має статусу самостійної частини мови, однак ідеться про особливий клас слів. Водночас станівник чи категорія стану не розглядається як виключно дієслівна категорія: ідеться про синонімію термінів *незмінні слова, безособово-предикативні слова, предикативний прислівник, предикативні слова, предикативи*.

Приєднуємося до поглядів В. Горпинича та І. Пянкоської на статус станівника як самостійної частини мови й вважаємо, що цей клас слів має великий потенціал для моделювання оцінних значень. Слова, які презентують цю частину мови, омонімізні з прислівниками (*На вулиці тихо*) й іменниками (*Гріх так думати*), що визначається функційно: вони виконують синтаксичну роль предикатива, головного члена (присудка). Крім того, вони, як зазначено, спроможні поєднуватися зі зв'язкою чи напівзв'язкою, уживаються з інфінітивом чи без нього. Наголосімо, що стан осмислюється безособово, наприклад: *мені холодно, чоловіку боляче*.

І. Пянкоська розподілила слова категорії стану за такими лексико-семантичними групи: **(1)** із семантикою емоційного або інтелектуального стану, психічних переживань людини; **(2)** на позначення стану довкілля; **(3)** із морально-етичною оцінкою стану або його доцільності / недоцільності; **(4)** на позначення фізичного стану істот; **(5)** із суб'єктивною оцінкою стану оточення або щодо тривалості його в часі чи в просторі; **(6)** із модальним значенням (див.: Пянкоська, 2009).

Про потенційні можливості станівника виражати оцінні значення пише й І. Кучеренко, зауважуючи, що «стан – це не що інше, як одна з наявних ознак предметів і явищ. *Вона усвідомлюється як один з аспектів емоційно-вольового змісту людської психіки. Через це й передається словесними засобами як реакція людського організму – його переживання, тобто усвідомлюється в почуттях, сприйманні, відчуттях і через них*, наприклад: *соромно, весело, школа і т. д.* Ознака стану – належна чомусь або комусь. [...] вона становить суть змісту присудка двочленного речення [...] або одночленного...» (жирн. шрифт і курсив автор. – О. К.) (Кучеренко, 1964: 123).

Оскільки, крім значення стану, станівник *вербалізує* паралельно ще й *оцінку відповідного стану*, то спробуємо виокремити систему цих значень, узагальнивши наведені вище теоретичні постулати. Станівник української мови може вказувати на: **1)** стан природи, довкілля з його одночасною оцінкою щодо різних параметрів відповідно до аксіологічної дихотомії *позитивно* чи *негативно*, *добре* чи *погано*, наприклад: *тихо – гучно, ясно – хмарно, прозора – темно, тепло – холодно, похмуро – сонячно, вітряно – безвітряно, тепло – морозно*; **2)** оцінку стану щодо протяжності (тривалості, поширеності) у часі та просторі (відприслівникові та відіменникові форми): *пора їхати, дотемна блукати, недалеко йти, близько побачити, виїхати вгору, відійти далеко*; **3)** психічний, інтелектуальний чи фізичний стан людини та його оцінку за відповідними параметрами (відприслівникові форми): *легко – важко, весело – сумно, безстрашно – страшно, радісно – безрадісно, приємно – неприємно*; **4)** стан людини, що характеризується морально-етичною оцінкою (переважно відіменникові форми): *лінь вчитися, гріх сидіти, біда вчити, лихо діяти*; **5)** стан, що зумовлений певними обставинами, оцінюється як необхідний, доцільний, а також такий, що містить відтінок модальності, або засвідчує відсутність чогось, що також має аксіологічний вимір (відприслівникові форми): *важливо знати, варто прислухатися, гріх думати, досить їсти, можна побачити, потрібно почути, слід зважити, треба зробити, необхідно втрутитися, час їхати, ніде діти, ніколи зробити, нема часу, не видно позитиву, неможливо робити, недоцільно стверджувати*.

Висновки й перспективи. Термін *станівник* вважаємо вдалим, зважаючи на мотивацію В. Горпинича, хоч, зрозуміло, в українському мовознавстві функціонують відносні синоніми до цього терміна (*категорія стану, предикатив, предикативний прислівник*).

Констатуємо неодноразове розуміння цього класу слів в українському мовознавстві, наявність кількох суперечливих, дискусійних підходів до інтерпретації станівника й окреслення його статусу як **(1)** не самостійної частини мови, а лише об'єднаної на основі спільних морфологічних (незмінність) і синтаксичних (функція предикатива) ознак групи слів, що тяжіють до (а) дієслова чи (б) прислівника, і **(2)** самостійної частини мови із системою виразних ознак: (а) категорійного семантичного значення стану та його оцінки, (б) морфологічної означеності (незмінність) і (в) чітко окресленої синтаксичної функції. Станівник має омонімічні форми в системі прислівника та іменника, що розрізняються функційно.

Стверджуємо, що станівник є потужним маркером категорії оцінки, оскільки він може вербалізувати низку оцінних значень, зокрема й емоційно-оцінних (*оцінка стану довкілля, природи, середовища, а також протяжності часопростору*;

оцінка фізичного, психічного, інтелектуального чи морально-етичного стану людини; вербалізація модальності в проєкції на відповідні стани; оцінка факту відсутності чогось, що також має аксіологічний вимір), а це важливо для розбудови морфології оцінки.

Перспектива цієї наукової розвідки полягає в потребі дослідити герундій як своєрідний граматичний клас слів, відсутній в українській мові, та як маркер презентації категорії оцінки в англійській мові.

Література:

1. Бевзенко С. П. До питання про «категорію стану» як окрему частину мови в українській мові. *Наукові записки Ужгородського університету*. Т. XXXVII. Філологія. 1959. С. 183–187.
2. Березовська-Савчук Н. А. Особливості реалізації значення стану на рівні предикативних одиниць. *Структура і семантика мовних одиниць*, 2014. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/268531128.pdf> (Дата звернення: 22.02.2024).
3. Вихованець І. Р. Частини мови в семантико-граматичному аспекті / Інститут мовознавства імені О. О. Потебні АН УРСР. Київ : Наук. думка, 1988. 256 с.
4. Вихованець І. Р., Городенська К. Г. Теоретична морфологія української мови: академ. граматики укр. мови / за ред. І. Вихованця. Київ : Універ. вид-во «Пульсар», 2004. 398 с.
5. Городенська К. Г. Категорія стану в українській мові: проблема статусу та структури. *Мова у дзеркалі особистості: філологічні дослідження, присв. ювілею д. філол. н., проф., акад. НАПН України В. І. Кононенка*. Івано-Франківськ, 2013. С. 150–166.
6. Горпинич В. О. Українська морфологія. Дніпропетровськ : ДНУ, 2002. 350 с.
7. Жовтобрюх М. А., Кулик Б. М. Курс сучасної української літературної мови. Київ : Рад. шк., 1965. Ч. 1. 422 с.
8. Загнітко А. Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни : у 4 томах. Донецьк : ДонНУ, 2012, т. 2. 350 с.; т. 3. 426 с.
9. Кавера Н. В. Частини мови статус невідмінюваних слів у сучасному мовознавстві. *Філологічні студії*. 2013. Вип. 9. С. 200–206.
10. Космеда Т. А. До питання про граматичне вираження категорії оцінки. *Лінгвістичні дослідження* : зб. наук. пр. / редкол. Л. А. Лисиченко (гол. ред.) та ін. Харків : ХДПУ ім. Г. С. Сковороди, 2003. Вип. 10: До ювілею завідувача каф. укр. мови, докт. філол. наук, проф. Лідії Андріївни Лисиченко. С. 50–55.
11. Курс сучасної української літературної мови / за ред. Л. А. Булаховського. Київ : Рад. шк., 1951. Т. 1. 519 с.
12. Кучеренко І. К. Теоретичні питання граматики української мови: Морфологія: в 2-х ч. Київ : Вища шк., 1961. Ч. I. 172 с.; 1964. Ч. II. 159 с.
13. Пянківська І. В. Слова категорії стану в структурі речень німецької й української мов : автореф. дис. ... канд. філол. наук. Київ, 2009. 20 с.
14. Сирота Е. Н. Структурно-семантична і функціональна характеристика категорії стану : автореф. дис. ... канд. філол. наук. Дніпропетровськ, 1990. 17 с.
15. Сучасна українська літературна мова / А. П. Грищенко, Л. І. Мацько, М. Я. Плющ та ін. ; за ред. А. П. Грищенка. 3-тє вид., допов. Київ : Вища шк., 2002. 439 с.
16. Сучасна українська літературна мова / М. Я. Плющ, С. П. Бевзенко, Н. Я. Грипас та ін. ; за ред. М. Я. Плющ. Київ : Вища шк., 1994. 414 с.
17. Сучасна українська літературна мова / за заг. ред. акад. АН УРСР І. К. Білодіда. Кн. 2. Морфологія. Київ : Наук. думка, 1969. 583 с.

References:

1. Berezovska-Savchuk, N. A. (2014). Osoblyvosti realizatsii znachennia stanu na rivni predykatyvnykh odynyts [Features of implementing the meaning of state at the level of predicative units]. In: *Struktura i semantika movnykh odynyts [Structure and semantics of linguistic units]*. Available at : Електронний ресурс: <https://core.ac.uk/download/pdf/268531128.pdf> (in Ukr.).
2. Bevzenko, S. P. (1959). Do pytannia pro «katehoriuu stanu» yak okremu chastyinu movy v ukrainskii movi [To the question about the 'category of state' as a separate part of speech in the Ukrainian language]. In: *Naukovi zapysky Uzhhorodskoho universytetu. Filolohiia [Scientific Notes of Uzhhorod University. Philology]*, (XXXVII), 183–187 (in Ukr.).
3. Bilodid, I. K. (Ed.) (1969). Suchasna ukrainska literaturna mova. Kn. 2. Morfolohiia [Modern Ukrainian Literary Language. Book 2. Morphology]. K.: Nauk. dumka, 583 (in Ukr.).
4. Bulakhovskiy, L. A. (Ed.) (1951). Kurs suchasnoi ukrainskoi literaturnoi movy [Course of Modern Ukrainian Literary Language]. K.: Rad. shk., T. 1, 519 (in Ukr.).
5. Horodenska, K. H. (2013). Katehoriia stanu v ukrainskii movi: problema statusu ta struktury [The category of state in the Ukrainian language: the issue of status and structure]. In: *Mova u dzerkali osobystosti: filolohichni doslidzhennia, prysv. yuvileiu d. filol. n., prof., akad. NAPN Ukrainy V. I. Kononenka [Language in the Mirror of Personality: Philological Research Dedicated to the Jubilee of Doctor of Philological Sciences, Professor, Academician of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine V. I. Kononenko]*. Ivano-Frankivsk, 150–166 (in Ukr.).
6. Horpynych, V. O. (2002). Ukrainska morfolohiia [Ukrainian Morphology]. Dnipropetrovsk: DNU, 350 (in Ukr.).
7. Hryshchenko, A. P. (Ed.) (2002). Suchasna ukrainska literaturna mova [Modern Ukrainian Literary Language]. K.: Vyshcha shk., 439 (in Ukr.).
8. Kavera, N. V. (2013). Chastynomovnyi status nevidminiuvanykh sliv u suchasnomu movoznavstvi [The Part-of-Speech Status of Invariable Words in Contemporary Linguistics]. In: *Filolohichni studii [Philological Studies]*, (9), 200–206 (in Ukr.).
9. Kosmeda, T. A. (2003). Do pytannia pro hramatychno vyrazhennia katehorii otsinky [Regarding the Question of Grammatical Expression of the Category of Evaluation]. In: *Linhvistychni doslidzhennia [Linguistic Studies]*, (10), 50–55 (in Ukr.).
10. Kucherenko, I. K. (1961–1964). Teoretychni pytannia hramatyky ukrainskoi movy: Morfolohiia [Theoretical Issues in Ukrainian Grammar]: v 2-kh ch. K.: Vyshcha shk., Ch. I., 172.; Ch. II, 159 (in Ukr.).
11. Piankovska, I. V. (2009). Slova katehorii stanu v strukturi rechen nimetskoi y ukrainskoi mov [Words of the category of state in the sentence structure of German and Ukrainian languages]. Extended abstract of PhD dissertation (Contrastive Linguistics). Kyiv, 20 (in Ukr.).
12. Pliushch, M. Ya (Ed.) (1994). Suchasna ukrainska literaturna mova [Modern Ukrainian Literary Language]. K.: Vyshcha shk., 414 (in Ukr.).
13. Syrota, E. N. (1990). Strukturno-semantychna i funktsionalna kharakterystyka katehorii stanu [Structural, semantic, and functional characteristics of the category of state]. Extended abstract of PhD dissertation (Ukrainian language). Dnipropetrovsk, 17 (in Ukr.).
14. Vykhovalnets, I. R. & Horodenska, K. H. (2004). Teoretychna morfolohiia ukrainskoi movy [Theoretical Morphology of the Ukrainian Language]. K.: Univer. vyd-vo «Pulsary», 398 (in Ukr.).
15. Vykhovalnets, I. R. (1988). Chastyny movy v semantiko-hramatychnomu aspekti [Parts of speech in the semantic-grammatical aspect]. K.: Nauk. dumka, 256 (in Ukr.).
16. Zahnitko, A. (2012). Slovnyk suchasnoi linhvistyky: poniatti i terminy: u 4 tomakh [Dictionary of Modern Linguistics: Concepts and Terms in 4 Volumes]. Donetsk: DonNU, t. 2, 350; t. 3, 426 (in Ukr.).
17. Zhovtobriukh, M. A. & Kulyk, B. M. (1965). Kurs suchasnoi ukrainskoi literaturnoi movy [Course of Modern Ukrainian Literary Language]. K.: Rad. shk. Ch. 1, 422 (in Ukr.).